

ordet

Jesus fikk inderlig medfølelse med dem, og han rørte ved øynene deres. Straks kunne de se, og de fulgte ham.

Matt 20,34

vårt land

mandag

13. oktober
2014 / uke 42
nr. 236
70. årgang
kr. 12,-

vl.no

Lobbyister
valfarter til
Stortinget

6

refleksjon

MANDAG: 6 SIDER

BØR BISKOPER
VELGES ELLER
UTNEVNES?

18

Magevondt
av giftermål
på TV

8

Unge i Oslo mer skeptiske til religion

Selv om Oslo-ungdommen vokser opp i en by full av ulike kulturer og religioner, blir de stadig mer skeptiske til religiøse uttrykk i det offentlige rom.

Overraskende, mener Stiftelsen Kirkeforskning.

– Fordommene mot religion er ikke borte, sier forsker Pål Ketil Botvar.

KIFO har gjennomført en undersøkelse om unges holdninger til ulike menneskerettigheter. De fleste politiske og sivile rettighetene oppnår høy grad av støtte blant de unge. Unntaket er religionsfrihet. Bildet viser moskeen til den muslimske menigheten Central Jamaat-e Ahl-e Sunnat i Oslo, som er Norges største.

Foto: Bård Bøe

The 10th annual INTERNATIONAL

soul children festival

Oslo 24.-26. okt 2014 www.soulchildren.no

Søndag 26. okt 15:00 og 18:00

Soul Children Party med Festivalens Mass Choir ledet av Walt Whitman (US), Hans Christian Jochimsen (DK), Linda Børud Lindéh (S) & Ragnhild Hiis Ånestad (N). Gjestartister er The Walls Group (US), Samuel Ljungbladh (S), Emmy & Ella (S), Kine Fosshem Ludvigsen (N), Maren Flotve Reme (N) og Oslo Soul Children
Sted: Oslo Konsert, Johan Svendsens plass
Billetter: kr. 150,-
Forhåndssalg på www.okh.no & www.billettsservice.no

Lørdag 25. okt 16:00

Friluftskonsert med Festivalens Mass Choir med 1500 sangere ledet av Walt Whitman (US), Hans Christian Jochimsen (DK), Linda Børud Lindéh (S) & Ragnhild Hiis Ånestad (N). Gjestartister er The Walls Group (US), Samuel Ljungbladh (S), Emmy & Ella (S), Kine Fosshem Ludvigsen (N), Maren Flotve Reme (N) og Oslo Soul Children

Sted: Universitetsplassen, Oslo. Gratis!

Arranger:

- politikk- og samfunnsredaktør Berit Aalborg (berit.aalborg@vl.no)
- tro&kirke-redaktør Trygve W. Jordheim (trygve.jordheim@vl.no)
- prosjekt- og featureredaktør Une Bratberg (une.bratberg@vl.no)
- flere nyheter på vl.no

nyheter

SAKSØKER STATEN FOR Å STANSE AVLIVNING AV POLITIHUND

■ Eieren av en politihund som bet en sju år gammel jente i Våler i Østfold i fjor sommer, saksøker Justisdepartementet for å unngå at hunden avlives. Den sju år gamle jenta fikk store skader da hunden bet henne, og måtte behandles på sykehus. Søndre Buskerud politidistrikt bestemte i februar at hunden derfor skulle avlives. Politimannen klagde dette vedtaket inn for Politidirektoratet, som avviste klagen. I morgen møtes partene i Oslo tingrett. Politimannen trekker fram hundens nytteverdi for Oslo politidistrikt og den lange treningen av hunden som grunner til at den ikke bør avlives. ©NTB

‘Skepsisen for religion har økt’

Hilde Arnesen
hilde.arnesen@vl.no 22 310 384

De er oppvokst i en flerreligiøs hovedstad, men blir stadig mer skeptiske til religiøse uttrykk i det offentlige rom. – Urovekkende, mener Sturla Stålsett.

– Det er litt overraskende. Man har liksom tenkt at unge i Oslo er mer tolerante enn andre, fordi de må forholde seg til så mange ulike kulturer i hverdagen. Men fordommene mot religion er ikke borte, sier Pål Ketil Botvar, forsker ved Stiftelsen Kirkeforskning (KIFO). KIFO gjennomførte nylig en undersøkelse blant 1.000 elever i videregående skole i Oslo og Akershus om holdninger til ulike menneskerettigheter.

Svak religionsfrihet. Botvar forteller at de fleste politiske og sivile rettighetene oppnår høy grad av støtte blant de unge. Unntaket er religionsfrihet. ■ 43 prosent synes det er greit at staten blander seg inn når religion kommer til uttrykk i det offentlige rom. Bare 24 prosent synes ikke dette er greit. ■ 24 prosent mener det er greit at staten legger seg opp i religioners misjonsvirksomhet. 35 prosent mener det ikke er greit. ■ 31 prosent synes ikke det er akseptabelt at kvinnelige lærere bruker hijab, mens 43 prosent synes det er greit.

■ 27 prosent mener elever bør få mulighet til å samles til bønn på skolen. 42 prosent er imot dette.

De resterende prosentene har inntatt et mellomstandpunkt.

Undersøkelsen viser høy oppslutning om beskyttelse av utsatte grupper, som for eksempel homofile, og deres rettigheter.

– De unge har fått med seg at dette er en utsatt gruppe, men det virker ikke som at de har forståelse for at også religiøse grupper kan være utsatte, sier Botvar.

Forsterkede spenninger. Botvar trekker fram to hovedforklaringer på at ungdom som har vokst opp i det flerreligiøse Oslo, likevel ikke er mer tolerante overfor religion.

■ Flere konfliktfylte saker knyttet til religion i det offentlige rom har preget Oslo spesielt. Han nevner saker som karikaturstriden og diskusjonen om bønnerom på Hellerud videregående skole som harde debatter, som kan ha bidratt til å forsterke spenningene knyttet til religion.

■ Oslo-ungdom er mer sekulære enn unge i resten av landet.

– Dette kan være et uttrykk for at de mangler kunnskap om hva det vil si å være religiøs, sier han og legger til at vi også må huske at det her er snakk om ungdom i alderen 16–19 år, som ikke alltid forstår rekkevidden av sine holdninger.

Avgjørende kunnskap. Ingrid Rosendorf Joys, representant for Oslo katolske bispedømme i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL), er overrasket over tallene.

– Jeg hadde håpet at det multi-religiøse Oslo hadde ført til økt toleranse for religion i det offentlige rom. Det er trist at religiøse ytringer i det offentlige

skal møtes med skepsis. Religionsfriheten må være en bærende kraft i vårt samfunn, sier hun.

– *Hvor viktig er det at befolkningen har kunnskap om ulike religioner?*

– Jeg tror religionskunnskap blir viktigere og viktigere nettopp fordi vi er et flerkulturelt og flerreligiøst samfunn. Å ha basiskunnskap om religion tror jeg er helt avgjørende for at vi kan leve sammen, sier hun og legger til:

– At en generasjon med ungdommer kan gå gjennom et skoleløp uten å få basiskunnskap om religion, er veldig uheldig.

Økende skepsis. En lignende undersøkelse ble gjennomført i 2007. Selv om spørsmålene ikke er helt identisk stilt, viser undersøkelsen til mange av de samme problemstillingene. Den gang svarte 43 prosent av elevene at politikere ikke må blande seg inn i religiøse organisasjoners virksomhet.

«Det er veldig viktig at det blir formidlet og lagt til rette for åpenhet og respekt for forskjeller. Det som forener oss må løftes fram, i stedet for det som skiller oss»

Sturla Stålsett

– Sammenligner vi tallene tyder det på at skepsisen til religion i det offentlige rom har økt, og ikke avtatt blant elever i Oslo slik man gjerne antar, sier Pål Ketil Botvar.

Savner Stålsett. Han mener det nå trengs en skikkelig inn-

Sturla Stålsett, leder for Stålsett-utvalget.

Ingrid Rosendorf Joys, representant for Oslo katolske bispedømme.

Pål Ketil Botvar, forsker ved Stiftelsen Kirkeforskning.

sats for at religionsfriheten ikke skal svekkes.

– Det holder ikke bare å vedta at det skal være religionsfrihet. Den må stadig holdes ved like, sier han.

Det regjeringsoppnevnte Stålsett-utvalgets rapport fra 2013 gikk inn for at myndighetene skal legge til rette for religiøs praksis på den offentlige arena. Selv om dagens regjering har lagt rapporten i en skuff, mener Botvar det er på tide at budskapet om «Det livssyns åpne samfunn» blir tatt på alvor.

Mer aktuelt enn før. Leder av utvalget, Sturla Stålsett, mener funnene i KIFO-undersøkelsen er urovekkende.

– Dette viser at medisinen vi

foreslo i rapporten vår er mer aktuell enn før. Det er veldig viktig at det blir formidlet og lagt til rette for åpenhet og respekt for forskjeller. Det som forener oss må løftes fram, i stedet for det som skiller oss. Det er essensen i et livssyns åpent samfunn, sier Stålsett.

Han mener Den norske kirke og offentlige myndigheter nå må være tydelige på at innskrenkning av tros- og livssynsfriheten ikke er i orden.

– Vi må sørge for at den negative holdningen til andres religiøsitet ikke opprettholdes, for den er i strid med grunnleggende menneskerettigheter.

YS-PRIS TIL GEORGISK FAGBEVEGELSE

■ Georgiske kvinner utsettes for omfattende diskriminering i arbeidslivet, mener YS, som gir sin likestillingspris til fagorganisasjonen GTUC for deres innsats for å bedre situasjonen. **Eteri Matureli** og **Gocha Alexandria**, begge visepresidenter i GTUC, mottar YS' likestillingspris 2014 under YS-konferansen i morgen. – GTUC har

vist at de tar georgiske kvinners situasjon i arbeidsmarkedet på største alvor. Tildelingen av prisen er ment som en støtteerklæring til arbeidet med å bedre forholdene for kvinner i arbeidslivet, både i Georgia og andre land i området, sier YS-leder **Jorunn Berland** (bildet). GTUC ble etablert i 1991 og har 220.000 medlemmer.

©NTB

– GTUCs arbeid er også viktig for demokratisering av Georgia, mener Berland.

MENER KUNNSKAPSMINISTEREN IKKE GREP MULIGHET TIL SKOLELØFT

■ Kunnskapsministeren burde gjort langt mer for å løfte skole-Norge etter streiken, mener lærerorganisasjonene. De er skuffet over neste års budsjett. – Vi ser ikke noe i statsbudsjettet som indikerer ønske om gjenoppbygging av tillit, sier Anne Finborud, leder i Skolenes Landsforbund (SL) til NTB. – Jeg ser dessverre ikke at dette budsjettet bidrar til å øke rekrutteringen og bremse flukten fra læreryrkene, sier leder i Utdanningsforbundet, Ragnhild Lied. Kunnskapsministeren sier han savner en større anerkjennelse av at regjeringen nå tredobler satsingen på videre- og etterutdanning til lærere. – Dette innebærer et kjempeløft som lærerne har etterlyst i ti år, sier han. ©NTB

Krever 'nøytral' religionslærere

Renate Leth-Olsen (18), Gaute Berge (17), Astrid Bragstad Gjelsvik (17), Håvard Svendsrud (18), Leonard Biermann (18) og Jonatan Tanke (18) Oslo katedralskole er uenige i hvorvidt RLE-lærere bør få gå med synlige religiøse symboler.

Foto: Bård Bøe

Bård Bøe

baardkb@vl.no

22 310 384

Kan læreren gå med kors Smykke eller hijab i RLE-timen? Tredjeklassingene på Oslo katedralskole tar debatten.

– Hvis RLE-læreren har på seg et kors, viser det at hun ikke er nøytral – og det er uprofesjonelt, sier Jonatan Tanke (18).

– Ingen er jo nøytrale, innvender klassevenninne Renate Leth-Olsen (18).

De diskuterer hvordan det ville blitt hvis RLE-læreren ty-

delig viste hvilken religion hun tilhørte.

– Når hun går inn i et klasserom som lærer, skal hun ikke være seg selv, hun skal være lærer. Hun skal gjøre en jobb, sier Leonard Biermann (18).

Spesielt RLE-læreren må passe på hva hun går med, ifølge avgangselevne.

Nøytrale lærere. – *Vet dere hva RLE-læreren deres tror på?*

– Nei, det vil hun ikke si, sier Leth-Olsen.

– Jeg ville gjettest at hun var

ateist. Måten hun snakker på avslører det litt, sier Tanke.

Elevene sier at det er viktig at lærerne snakker objektivt, i den grad det er mulig.

– Så lenge det de lærer bort er nøytralt, bryr jeg meg ikke om hva de har på seg, sier Tanke.

Klassekameraten er ikke helt enig.

– Jeg ville vært kritisk hvis læreren underviste med hijab. Småting som er lett å skjule går greit

– et halskjede, et kors eller en halvmåne i et smykke er helt i orden, sier Biermann.

– Ville det vært greit med en t-skjorte med bilde av Richard Dawkins, da, spør Gaute Berge (17).

– Nei, men et halskjede med Dawkins burde gå greit, svarer Biermann.

Konsekvent. – Ytringsfriheten er viktig, men det er viktigere å lære opp barn nøytralt, sier Berge.

– *Er det greit hvis staten sier til lærerne at de ikke kan bruke religiøse symboler?*

– Jeg skjønner det jo, men jeg

syntes det er litt ugreit. Det blir jo å hindre deres personlige frihet, sier Leth-Olsen.

Hun lander på at lærere bør få gå med religiøse symboler.

– Så lenge du ikke prøver å misjonere, eller prakke det du tror på elevene dine, sier hun.

De politiske og religiøse meningene til gymlæreren og matelæreren interesserer ikke elevene like mye.

– Det er annerledes med RLE-lærere. Samtidig blir det rart å regulere kun hva de kan gå med, sier Berge.